

Lipcsey Emőke:

## Ördöghinta

Regényrészletek

---

Én kezdettől fogva jelen vagyok ebben a történetben, de csak most látom idejét, hogy megszólaljak. Körülöttem buja kertek, s az istenek szent ligetei zöldellnek, a tágas udvarokon és a nagy fogadócsarnokban szökőkutak csobognak. A hegyek koszorúja azonban kopár. Amerre a szem ellát mindenütt szigorú sziklák, s a csupasz talaj, melyben itt-ott görcsösen kapaszkodik néhány fűszál vagy bokor. Innen a fennsíkról messze lát a szem, a palota legfelső teraszáról még a tengerig is. Gyakran felszaladok ide, csak hogy a távoli, színét állandóan változtató víztükört csodáljam. Nem adatott meg nekem, hogy állandóan a közelében legyek, de tekintetemmel símogatom, s ilyenkor nem érzem az idő múlását.

Ritkán jön fel valaki a teraszra, itt egyedül lehetek. Csak a király leánya jár erre néha, a király leánya, kinek eszét elvették az istenek. Fel-alá sétál a teraszon, kezét tördeli, fennhangon siránkozik, vagy csengő hangon énekelget, míg a szolgák meg nem találják, s vissza nem vezetik lakosztályába. Ilyenkor meglapulok egy oszlop mögött, s észre sem vesznek, ahogy oszloptól oszlopig osonva megvárom, míg ismét egyedül lehetek.

Azért nem szólaltam meg eddig, mert öreg vagyok, s tudok már hallgatni. Mikor a tengert bámultam a legfelső teraszról, s a szökőkutak csobogását hallgattam, még fiatal voltam. A távoli víztükörben fűrösztve tekintetem azt kívántam, hogy álljon meg az idő. Sokáig kívántam, míg egyszer valóban megállt. Most, hogy vágyam beteljesült, nem kívánhatok többet. Ha kívánni akarnék, azt kívánám, induljon meg újra az idő folyása, de kívánni többé nem akarok. Mindent elértem, mindent megkaptam, mindent látok. Egyszerre vagyok fiatal és öreg, egyszerre élem meg a múltat, a jelent és a jövőt. Ilyen egyszerű az egész, mert nincs többé lent és fent, itt vagy ott.

Feladatom a király könyvtárában végzem. Hárman vagyunk könyvtárosok. A könyvtár mellett egy nagy teremben és néhány kisebb kamrában az írkok szorgoskodnak. Mi könyvtárosok mondjuk meg, hogy mit nyomjanak vagy karcoljanak a puha agyagba. Egyszer, egy agyagkorongot, melynek már mindkét oldala tele volt írva, markomba vettem, s formátlan labdaccsá gyúrtam. - Ennyit ér bölcsességünk - mondtam az írkoknak, aki többnap munkáját látta megsemmisülni. Többször nem tettem ilyet, de tudom, hogy csak a szent tűz az, ami megőrzi és megtisztít, ám amit elpusztít, az tisztátalan. Az agyagba vésett jeleket is a szent tűz őrzi meg nekünk. Hatalmas a király könyvtára, a kamrák polcain a rekeszek teli vannak cseréptáblákkal, korongokkal. Egyiptomból is vannak papirusztekercseink, egyszerűbb is a tekerceket kezelni, de ezen a száraz égövön nem terem meg a papirusznád, szállítása pedig túl drága lenne. Így marad a cserép, pedig nagy óva-

tossággal kell bánni azzal, mert bizony gyakran és könnyen összetörik. Ennyit ér bölcsességünk, mondom magamnak, mikor minden vigyázatosság ellenére a kőn koppan egy-egy tábla.

Atyám is a király könyvtárosa volt, gyermekkoromban játék helyett a cse-reptáblákat forgattam. Elbűvölt a sokféle jel, s mindegyik jelentését tudni akartam. Atyám eleinte a fejét csóválta, hiszen nem lányoknak való feladat volt a könyvtárosság, de minden kérdésemre válaszolt, és minden jel értelmét elmagyarázta. Nyolcesztendő is alig voltam, mikor minden tábla megfejtését ismertem, s nem volt olyan jel, amit ne értettem volna. Még a papirusztekercseket is el tudtam olvasni. Atyámnak nem volt fiúgyermek, s őt lánytestvérem már mind férjhez ment, én voltam a legkisebbik.

Néhány esztendő is voltam, mikor nyilvánvalóvá vált, hogy az istenek feltárják előttem a jövő titkait. Azaz, azt hitték az emberek, hogy az istenek feltárják előttem a jövő titkait, holott csak arról volt szó, hogy talán éppen az istenek tévedése folytán, egyszerre éltem, egyszerre élek abban, amit múltnak, jelennek és jövőnek neveznek.

Akkor mondtam meg először a jövőndőt, mikor a király fia Athénba készült. Színes féldrágakő kavicsokkal játszadoztam a trónteremben a király, s a királyné lábánál. Két részre osztottam a kavicsokat, mindig elgurítottam egyet, a győztes az volt, amelyik többször találta el a másik oldalon lévő kavicsokat. Az apró köveket a királyné adta nekem, aki szerette, ha mindig a közelében vagyok.

Ekkor a király fia lépett e terembe, kipirult arccal, ragyogó szemmel.

- Atyám, anyám! Egy hírnök érkezett Athénból, s jelentette, hogy Aigeusz király fényes versenyjátékokat rendez, hogy kiengesztelje az isteneket, kik szárazságot bocsátottak Athén városára. Sok hős gyűlik egybe, Aigeusz engem is odavár, mert hallotta már híremet, hogy mindenkinél ügyesebben forgatom a feyvert.

A király azonnal beleegyezett, hogy fia Athénba hajózzon, de a királyné aggodalmaskodott.

- Fialtal vagy még gyermekem e hosszú útra, maradj, erősödj még Kréta szigetén!

A herceg azonban váltig erősködött, de ekkor én is felpillantottam a színes kavicsokról.

- Ne menj királyfi, mert gonosz cselet vet majd neked Aigeusz király. Mindenkit le fogsz győzni a versenyen, de a király féltékeny lesz győzelmeidre. Ekkor a hatalmas, legyőzhetetlen marathóni bika ellen küld majd téged, ki halálra tapos, és soha nem térsz vissza atyád házába - szoltam a király fiához.

Hatalmas csend támadt a teremben, a királyné halálsápadt volt és reszkett.

- Lám, a gyermek, a kavicsokból megmondja a jövőndőt - szólalt meg végül -, maradj fiam, ne menj Aigeusz udvarába!

A király azonban elhessegette magától a sötét gondolatokat, s látta fiát győzelmesen, a legdicsőbb hősként hazatérni.

- Mit tudhat e csöppnyi leányka - mosolyodott el fejemet megsimogatva -, hiszen csak játszadozik a kavicsokkal. Ne félj királyné, nagy dicsőségben tér majd haza a fiad!

A királyné könnyek közt eresztette útnak a herceget, elkísérte egészen a kikötőig, s addig nézett a hajó után, míg a feszes vitorla eltűnt ég és tenger között. Soha többé nem tért vissza a fia, s mindaz amit mondtam, bekövetkezett.

Atyám tizenkét esztendősen a Kígyóistennő papnőjének adott. Anyám sírt, amikor a felvirágozott menet értem jött, s a nagy szertartások útján végigjárta velem a várost, a palotát, a színházat, hogy mindenki lásson engem, az új papnőt, majd a templomba kísért. Ezután az istennőé voltam, gyermekségem ideje véget ért. Anyámmal csak ritkán találkozhattam.

Ez az én történetem, de akár Lolli vagy Antal története is megeshetett volna velem, vagy Henrik szász hercege, vagy az én sorsom lehetett volna az övék. Mikor Kronosz Uránosz nemi szervét levágta és a tengerbe hajította, s a föld mélyének örök sötétségéből kiszabadította testvéreit, ezzel megmozdította a mozdíthatatlannak hitt semmit. Ekkor megindult az idő folyása, és az idő azóta mindig más alakot ölt. Az idő maga az univerzum, magában foglal mindent, ami valaha létezett, létezik és létezni fog. Az idő te vagy, s én vagyok, az idő a kavicsban testesül meg, melyet a folyóba hajítunk, az idő a kavics körül képződő gyűrűk sora, a mozgás maga, mely benned és bennem is megtestesül, az idő fává, bokorrá, sziklává és rókává manifesztálódik, az idő az egyetlen, ami kézzelfogható. Az idő testet ölt önmagában, a térben, anyaggá és fogalommal csomósodik, több milliárd alakot ölt, melynek nevet adtunk, mi emberek; nevezzük víznek, csillagnak, madárnak, szónak, nevetésnek, pokolnak, vasnak, hálnak, csobbanásnak, dörgésnek, sónak, kenyérnek, halálnak, születésnek, fénynek, völgynek, égnek és embernek. Ennyit látunk, gyarló elménk ennyit fog fel csupán önmagunkból, mely töredéke csak az időnek, s arra vagyunk kárhoztatva, hogy míg halandó testünket viseljük, ne lássuk meg az idő teljességét, ne lássuk meg mindazt az alakot, melyet a számunkra érzékelhető világon kívül ölt. Az időnek nincs kezdete és vége, az idő egyetlen egész, mozdulatlan mozgás, örök száguldás. Az időnek csak számunkra van iránya, mert születünk és meghalunk, ezért hisszük, hogy van kezdet és vég. Az idő önmagában van, volt és lesz, s az idő minden számunkra látható és láthatatlan formája egyszerre létezik. A velünk, az előttünk zajló történéseknek nincs egymásutánisága, mert nincs egymásutániság, csak egyidejűség, mert egy az idő. Nincs szubjektív idő, melyet belül élünk csak át, nincs objektív idő, mely rajtunk kívül zajlik, és harmadik idő sincsen, ahogy azt Bende Antal gondolja. Henrik szász herceg, Zrínyi Miklós, én, Losszaia, a Kígyóistennő papnője, a mindenkori Minósz könyvtárosa, Lolli és Antal, ugyanabban az időben létezők, mert az idő egy. Az időnek nincs iránya a térben, mert tér sincsen, csak az önmagát térré formáló idő.

Henrik szász herceg sátrában csak egy olajmécses világít. A parázstartóban izzó parázs áraszt még némi fényt, s meleget, a táborban mindenki nyugovóra tér. Csak Henrik és az örök virrasztanak. Henrik, apródját és szolgálját elbocsátva végre teljesen egyedül, csak a naplóírásnak szentelheti magát. Odakint csípős hideg van, az örök apró tüzek körül melegszenek, s a fojtogató ágyúfüst, mely a mindennapos rohamok után nehezen oszlik el, még most is ott terjeng a levegőben. Henrik báránybőrbe burkolózva, fekhelyén ülve rója a sorokat, mikor a sátor legmélyebb zugából neszt hall, valami tompa, de súlyos dobbanást, on-

nan, ahol útiládája áll. Kardjához kap, s lerúgva magáról a takarót óvatosan, kardját szüntelen előreszegezve a láda felé indul. Felcsapja a láda fedelét. A láda mélyén megmozdul valami, s a homályból kibontakozik egy emberi alak, s lassan feláll. E pillanatban nem lehet tudni, hogy ki retteg jobban, Henrik, vagy az az alak, akire Henrik kardját szegezve ráparancsol, hogy lépjen elő a ládából. Az ember szüntelenül hátrálva a mécseshez ér, és Henrik, az arcához emelve a gyönge világot, azonnal megismeri Kubatot, akinek bár súlyos a sebe, bekötözött nyakkal mégis harcolt egész nap Ahmed oldalán. A mécses fényénél, ahogy Kubat önkéntelenül arcához emeli két kezét, Henrik azt is látja, hogy Kubat bal kezének középső ujjá hiányzik. Bende Antal szerint, aki jól ismeri Henrik szász herceg naplóját, Kubat a középső ujját valószínűleg egy csatában veszítette el. Kubat citromsárga kezeslábasának nincs kényszerzubbonyszerű, hátul megköthető ujjá mint legutóbb, így Bende Antal alaposan szemügyre veheti Kubat balkezét. A hiányzó ujjat leszámítva a kéz finom, csaknem nőies, és valami okból nem illik össze a hozzátartozó testtel, akárcsak Szegő keze. Szegő kissé hájas, puhány és szétfolyó, Kubat pedig vékony, szikár, de a finom kéz valahogy ehhez a testhez sem illik. Kubat nem kelti a vad, török harcos benyomását. A vézna test, a sápadt arc, melynek sápadtságát a citromsárga kezeslábas csak fokozza, a keskeny, összeszorított száj, a tüzes tekintet nagyon is intellektuális, sőt profetikus összehatást kelt.

- Még egyszer kérdem, ismeri ezt az embert? - riasztja fel Bendét merengéséből a nyomozótiszt.

- Sosem láttam. Mint említettem, néhány hete Budapesten telefonon keresett egy Kubat nevű ember, de nem voltam otthon. Csak a nevét hagyta meg üzenetül, de azóta sem hallottam felőle - feleli Bende, akit először elfog a kísértés, hogy Allwoodnak is rámutasson a XVII. századi, s az előtte álló Kubat közti hasonlóságra.

- De te ismered Bende urat - fordul Allwood nyájasan Kubathoz.

Kubat lehajtja a fejét, s rákezd a bemagolt leckére:

- 2001. augusztus 18-án találkoztam vele New Yorkban, ahol egy CD-t adott át. Ez olyan adatokat tartalmazott, melyek alapján már könnyen összehangolható volt a szeptember 11-i támadás. Néhány héttel ezelőtt pedig Budapesten kerestem telefonon. Találkozni akartam vele, mert ismét olyan titkos adatokkal szolgált volna Bende, melyek egy újabb akció megvalósítását tették volna lehetővé. Az újabb támadások célpontja az Egyesült Államok, Európa és Izrael néhány nagyvárosa lett volna. A merénylet ugyanazon a napon, mindenhol ugyanabban az időben került volna végrehajtásra, Allah dicsőségére - fejezi be Kubat.

Henriknek van elég gondja, így naplóját csak hosszú szünet után, Szent Miklós napján veszi elő újra. Ahogy kinyitja, elfogja a rettegés, erősebb rémület, mint mikor Kubat lép elő útiládájából, mert a következő sorokat találja benne:

„Allah nevét ajkadra ne vedd, Allah képmását meg nem festheted, Allah hatalmas és dicső. Vesszenek mindenk, kik nem őt imádják, vesszenek a hitetlen kutyák! Lánggal ég, a poklok lángjával a torony, és füstje az egekig hatol Allah dicsőségére.“ Aláírásnak pedig csak ez áll, Egy öngyilkos merénylő.

A bejegyzés nem az ő keze írása, sem azoké, akiket ismer, és vörös tintá-

val, vagy vérrel írták a sorokat. Azóta nincs nyugodt éjjele a hercegnek, embereit, s önmagát félti, a jeges tél eleji eső kopogását hallgatja, amint a sátorlapot veri.

Lolli áll a lépcsőházban mikor Bende ajtót nyit, a haja csuromvizesen tapad a fejéhez. Antal arca is nedves lesz, mikor Lolli sietős csókot lehel a szájára. Antal azonban ennek a hanyag és vizes csóknak is örül, mert mielőtt New Yorkba indult, alaposan összeveszett Lollival, s azt hitte, majd hetekig feléje se néz.

– Szakad az eső – rázta meg magát Lolli mint egy kényes macska, majd puha léptekkel, cipőjét az előszobában lerúgva, vizes kabátban belibben a szobába.

– Takarítás? De miért van nálad ilyen rémes füstszag? – fintorogja.

– Talán mert Henrik, szász herceg naplója került a kezembe Budavár ostromáról és visszafoglalásáról, s azt lapozgatom. Meglehetősen lőporfüst szagú olvasmány – válaszolja Bende fanyar mosollyal.

– Nagyon aggódtam érted.

– Ugyan miért? – néz rá Antal értetlenül.

– Hogyan, hát te nem tudsz semmit? – mered rá Lolli. A tévéhez lép és bekapcsolja. New York felhőkarcoló rengetegének közepén a World Trade Center derékba tört ikertornyai füstöt okádnak az ég felé. Mint két mitikus óriás, úgy áll ott az a két torony, mint akik egymással küzdenek, és most halálos sebet kapnak, halálos sebet tépnek egymáson, s lelkük most azon az izzó seben át kígyózik a magasba keserű büzt és fekete gyászt árasztva szét minden élő felett.

– Két utasszállító gép egyenesen beléjük repült – fűzi a képekhez Lolli.

Ömlik az eső. Dávid ott fekszik a salakkal, kavicssal felszórt iskolaudvaron, hetvennyolcad magával reszket a hidegtől és a félelemtől. Egyikük megkérdezi a géppisztolyokat rájuk szegező rendőröket, hogy mi ez az egész. – Pofa be! – hangzik a válasz. Majd egy órát töltenek ebben a helyzetben, arcukat marja, égeti az éles, vizes kavics, kezüket végig mozdulatlanul előrenyújtva kell tartaniuk. Dávid fülében rendőrkutyák ugatása és társai zokogása zakatol. Ahogy megaláztatásuk egyre mélyebb, úgy nő benne percről percre a gyűlölet.

Feladatom a király könyvtárában végzem. Azért nem szólaltam meg eddig, mert öreg vagyok, s tudok már hallgatni. Mikor a tengert bámultam a legfelső teraszról, s a szökőkutak csobogását hallgattam, még fiatal voltam. A távoli víztükörben fűrösztve tekintetem azt kívántam, hogy álljon meg az idő. Sokáig kívántam, míg egyszer valóban megállt. Most, hogy vágyam beteljesült, nem kívánhatok többet. Ha kívánni akarnék, azt kívánnám, induljon meg újra az idő folyása, de kívánni többé nem akarok. Mindent elértem, mindent megkaptam, mindent látok. Tudom, hogy minden történésnek van egy meg nem történt változata, ami valahol jelen van, csak mi nem érzékeljük. A történés ami nem történt meg ott ahol vagyunk, máshol és máskor történik meg. Ez olyan, mint mikor két azonos anyagból készült, azonos nagyságú, azonos tömegű és súlyú golyót azonos sebességgel egy sima felületű lejtőn egyszerre engedünk el. Az egyik golyó mégis hamarabb ér le mint a másik. Az egyik célba ér, a másik nem. Nem ér célba, mert csak az a történés számít ami először esik meg. Számunkra csak az

érezkelhető. Az a kézzelfogható valóság.

-----

Úgy tűnt, az IAC nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy Henrik naplójának titkosírással készült részét megfejtse. Ez önmagában véve számomra jó hír lehetett volna. Henrik naplójának német nyelven írt része ugyanis jól ismert történelmi forrás volt, s azt soha senki nem vonta kétségbe, hogy a titkos jelekkel készült rész a többivel egy korban keletkezett. Megfejtésével sokan próbálkoztak már, eddig hiába, ám mivel itt egy hiteles forrással van dolgunk, a most megfejtett rész csak alátámaszthatta mindazt, amiről a napló német nyelvű része szólt. Mindez pedig csakis kizárhatta azt a feltételezést, hogy a könyv évszázadokkal később készült, s olyan információkat rejt, amelyek a szeptember 11-i merénnyel kapcsolatban. Annál jobban megdöbbenett tehát, hogy e tizenhetedik századi művet a dékán mégis kapcsolatba hozza velem, s benne úgymond az én nevemet is felfedezte. Gyanítottam, hogy az IAC valami új csapdát eszelt ki. Nem akartam rögtön az elején kezdeni a napló olvasását, hanem csak találomra ütöttem fel valahol.

"Bécsset elhagyva mindössze két éjszaka tartottunk pihenőt, így gyorsan haladtunk egészen Zólyomig. Zólyom után jó órányi járásra egy erdőn vezetett át az út. Minduntalan megálltunk, mert Zólyomban ostoba fejjel nem töltöttük meg kulacsainkat vízzel, s igen megszomjaztunk. Forrást kerestünk hát meg-megállva a sziklás hegyoldalon, mert néptelen vidék volt az, s a következő falu még elég messze volt. Ekkor történt, hogy megreccsentek a gallyak, lódobogást hallottunk, s a fák közül szilaj kiáltással útonállókat rontottak ránk. Kocsisomat, két szolgámat, s még a szolgálóleányt is megkötözték, mert segítségünkre siettek, mikor kardot rántottam ellenük. A hintót kísérő tíz katona közül kettőt megöltek, kettőt megsebesítettek, a többit megkötözték. Nem bírtunk a túlerővel, s a rablók tanyájukra hurcoltak bennünket. Alábecsültem e vidék veszedelmeit, de akkor bizony hiába bántam már, hogy nem fogadtam el Leslie tábornoktól azt az ötven katonát, kiket Bécsben rendelkezésemre akart bocsátani.

Nem kívánom most részletesen leírni azt a két nyomasztó napot, melyet a haramiák fogságában töltöttünk. Életünk hajszálon függött, mert a rablók azzal fenyegettek, hogy valamennyiünket megölnék, ha nem kapnak váltságdíjat értünk. Szegény Anna! Hősiesen tűrte ezt a megpróbáltatást is, pedig végig rosszul volt, ismét kiadott mindent, azt a kevés kenyeret és szalonnát is, amit a zsványok nekünk vetettek. Thököly portyázó vitézei voltak végül, akik minket kiszabadítottak. Tudták, hogy a legtöbb vendég ezen az úton igyekszik az esküvőre, így Thököly több kisebb csapatot küldött ki, hogy az utat biztosítsa. A rablók is tisztában voltak vele, hogy sok magas rangú vendég halad el arra, ezért ólálkodtak a közeli erdőkben. Thököly vitézei sokat lekaszaboltak közülük, néhányan azonban a fák közé menekültek, ötöt közülük pedig fogságba vetettek. E derék katonák elkísértek minket a legközelebbi faluig, ahol kipihentük a velünk esett kaland viszontagságait. A csapatból harmincan mellénk szegődtek, hogy biztonságban haladhasunk tovább. Nem is történt semmi baj velünk Munkácsig. Anna is jobban lett.

Csodáltam, hogy asszony létére ilyen bátran viselkedik.

Történt azonban valami, ami ismét szívembe csempészte a rettegést. Mivel egyre vadabb vidéken jártunk, és az áradás meg a rablókkal esett kaland miatt meglehetősen sok időt veszítettünk, hogy a lakodalomba mégis időben érkezzünk, egy este úgy döntöttünk, hogy tábortüznél hálunk. Gyönyörű volt a június eleji csillagos égbolt, s Thököly vitézeinek nótáira és a tárogató bús szavára merültünk álomba. Bár keveset aludtunk, mégis pihenten ébredtünk a madárfütyös pirkadatra. Anna harmatos erdei virágokkal mosta meg az arcát. Míg a szolgák a reggeli előkészítésével foglalatoskodtak, én kabátom belső zsebéből elővettem a naplót, hogy gyorsan papírra vessem az előző néhány nap eseményeit. Ahogy felnyitottam, a réműlettől lélegzetem is elakadt. Vörös tintával, avagy vérrel, az én titkosírással rótt soraim végén ez állt: 'Aki nincs velünk, az ellenünk!'. Kétségbeestem. Tudtam, hogy az éjjel senki nem írhatott a naplóba, hiszen az begombolt kabátom belső zsebében volt. Thököly katonáira sem gyanakodhattam, hogy azok valami módon hozzájutottak volna a naplóhoz, mert az én leghűségesebb embereim közül négyen szüntelen mellettünk őrködtek, míg mi aludtunk. A naplóban tegnap reggel még nem volt ott az írás, azóta pedig végig magamnál hordoztam, tehát a sorok anélkül keletkeztek, hogy bárki is a naplóba írt volna. Most már nem gondolhattam egyebet, mint hogy ez csak a Sátán műve lehet, hiszen másként nem eshetett, hogy csak úgy, magától keletkezzék az az írás. Kubattal kapcsolatos minden gyanúm eloszlott, ám rettegésem annál nagyobb lett, mert éreztem, hogy olyan ellenféllel állok szemben, aki van is, meg nincs is. Láthatatlan ellenség az, ki vesztetre tör, s ha láthatatlan, hogyan vegyem fel a harcot vele? Katonaemberként és diplomataként is hozzászoktam én a veszedelmekhez, de azzal nem tudtam mit kezdeni, hogy valamiféle megfoghatatlan ellenség üldöz, kinek sem célját sem indítékait nem ismerem. Agyamat bomlottnak vehettem volna, ha nincs ott valóban az írás a naplóban. Azóta szüntelenül imádkozom, hogy távozzon tőlem mindaz, mi romlásomra tör.

Anna előtt úgy-ahogy sikerült leplezni a dolgot, nem akartam még nehezebbé tenni számára az amúgy is viszontagságos utazást. Csak azt vette észre, hogy szokatlanul lehangolt vagyok, de azt hitte, hogy csak az út megpróbáltatásai viseltek meg. Ráhagytam a dolgot. Annyira elkedvetlenített ez az egyetlen, vörös betűs mondat, hogy a végén még Zrínyi Ilona és Thököly Imre pompázatos menyegzőjét sem volt kedvem megörökíteni. Talán egyszer, ha már nem leszek ilyen zaklatott, utólag mégis papírra vetem, mert ilyen esküvőnek én párját még nem láttam. Egyszerre volt fényűző és egyszerű, telve volt daccal és lázadással, számomra ismeretlen pátosszal. Jelképes cselekedet volt az, mintha nem is két ember esküdött volna egymásnak örök hűséget, hanem egy ország jegyezte volna el magát örökre a szabadság eszméjével.

Míndezeket az utazás Bécs utáni szakaszáról csak jóval később írtam le, s azt a lapot pedig, melyen a vörös be tövel rótt sorok álltak, a naplóból kiteptem és elégettem."

Gyanakvásom csak fokozódott a naplórészlet elolvasása után, bár meg kell vallanom, lenyűgözött a személyes, mégis katonásan tárgyilagos hangvétel,

melynek lendülete csak a titokzatos naplórészlet megtalálásakor bicsaklik meg, s hajlik át valamiféle kétségbeesett bizonytalanságba. Később, mikor a naplót végig elolvastam, több helyen is rábukkantam erre a tépelődő, vívódó hangra, melytől életszagúvá vált Henrik alakja. Akkor azonban úgy gondoltam, hogy éppen ez a rejtélyes bejegyzés az, ami az egész titkosírással készült rész hamisítvány voltát igazolja. Igen, az elolvasott részletet én is hamisítványnak tartottam. Képtelenségnek tartottam ugyanis, hogy Henrik naplójába éppen az a jelmondat kerüljön, amit több száz évvel később az IAC rajtaütései során hangoztatott. Lehetetlen volt ellenőrizni, hogy a titkosírással készült rész megfejtése vajon valóban fordítás volt-e, vagy megfejtés helyett az IAC egyszerűen kitalált valamit. Ha azonban így volt, az egész hamisítás még érthetlenebbé vált számomra, hiszen a két jelmondat azonossága bárkiben kétséget támaszthatott a naplórészlet hitelességét illetően, ugyanakkor egyértelműen az IAC-ra terelte a gyanút. Természetesen mindez tudatos zavarkeltés is lehetett az IAC részéről, ám ha valóban így volt, egyelőre nem láttam világosan az okokat.

Eleinte nem akartam több részletet elolvasni a naplóból, úgy gondoltam ugyanis, hogyha a részlet egy nagyobb összefüggésbe kerül, lépre megyek, s könnyebben elhiszem, hogy a munka teljes egészében hamisítvány. Napokig törtem a fejem tehát ezen a találmásra felütött részleten. Figyelemre méltó volt, hogy míg a szász herceg naplójában a jelmondat csupán valamiféle testetlen, megfoghatatlan fenyegetést takart, addig a fehérruhások jelenléte -bár villámgyors rajtaütéseik érzékszerveinket zavarba hozták- nagyon is konkrét és kézzelfogható veszélyt jelentett. A jelszó naplóbéli, s mai, valóságos használatában viszont nagyon is közös volt egy rejtőzködő, ellenséges hatalom egzisztenciája, mely így vagy úgy, de mindenképpen a megfélemlítésre törekszik. Mindez egyértelműen a fehérruhásokat jellemezte, bár egyre kevésbé értettem, hogy az ellenem felhozott vádpontok szempontjából mit bizonyít egy naplóhamisítvány, mely több száz évvel ezelőtt megtörtént eseményekre épít. Azt meg, minél többet gondolkoztam rajta, egyre inkább csapdának véltem, hogy e hamisítványba éppen az 'Aki nincs velünk, az ellenünk' jelszava is bekerült, melynek tudomásom szerint semmi köze Henrik korához, ám annál több a mi korunkhoz. Nem értettem, hogy mi a fehérruhások célja a szavak múltba vetítésével.

Mivel töprengéseimben nem jutottam tovább, mégis újra elővettem a naplót. Meg akartam keresni azt a részt, melyben Greenfield szerint az én nevem is szerepel. Szerencsém volt, mert rövid lapozgatás után szemembe ötltek az általa említett sorok:

"Kubattal azonban nem sokra mentem. Minden fenyegetés és kínzás ellenére makacsul hallgatott. Már egy hónapja sínylődött fogságomban, én pedig végül mindenféle további vallatásról letettem. Én adtam meg magam, nem a fogoly. Vannak olyanok, akikkel az ember bármit tehet, szilárdak maradnak, nem engednek sem szép szónak, sem megvesztegetésnek, sem fenyegetésnek, sem kínzásnak. Kubat ez az ember volt. A pincémben felejtettem tehát, várva a fejleményeket. Életem a megszokott kerékvágásban folyt. Igen elcsodálkoztam, mikor egy hónappal később az egyik ór azzal jelent meg, hogy Kubat beszélni kíván velem.



Felhozattam az őrszobára. Még sápadtabban állt előttem mint valaha, még jobban lefogyott, de szeméből nem hunyt ki a parázs. Állt és hallgatott. Megsajnáltam.

- Hozzatok neki bort, csirkehúst, kenyeret és vizet! - parancsoltam meg az egyik őrnek.

Szárnyast rendeltem a fogolynak, mert tudtam, hogy a Mohamed hívők a tisztátalannak tartott disznóhúst nem fogyasztják, s bort sem ihatnak. A tilalom ellenére mégis sokan élnek vele, s gondoltam Kubatnak is jól fog esni a tömlőc megpróbáltatásai után. Nem csupán érdekből akartam vele emberségesen bánni, valahogy egyszerre szántam és bámultam a foglyot.

Kubat továbbra sem szólt, ezért én törtem meg a csendet.

- Kitől kaptad ezt a fura maskarát? - intettem fejemmel Kubat koszos, furszán egybeszabott ruházatára, mely még most is, több hónap után is ríkítóan sárga volt.

- Ott adták rám, uram, ahol fogva tartottak - felelte, de de most nem volt olyan alázatos mint mikor Magyarországon került a fogságomba, nem sütötte le a szemét, valahányszor rám nézett. Ellenkezőleg. Tekintetét szinte állandóan rajtam tartotta.

- Kik és hol tartottak fogva? - kérdeztem.

- Azt én nem tudom, uram.

- Hogyhogy nem tudod? - csattantam fel.

- Nem tudom, uram, mert nem közölték, hogy kicsodák. Fehér ruhát viselnek, mely az enyémhez hasonlóan egybeszabott, arcukat, egész fejüket néha sisak fedi. Ismeretlen nyelven szólnak, amit ott értek, de itt nem tudnék szólni azon a nyelven.

Zavarba hozott a válasza. Közben meghozták az ételt. Leoldoztattam a bilincset Kubat csuklójáról. Megvártam, míg mohón felfalja a csirkét, a kenyeret, de csak vizet ivott, a borhoz nem nyúlt. Míg evett, a választát fontolgattam. Aztán megpróbáltam másképp megközelíteni a dolgot.

- Ki küldött, a fogvatartóid?

Kubat ruhája ujjába törölte a száját.

- Bende Antal küldött, uram.

Emlékezetemben kutattam, de nem ismertem ilyen nevű magyart, mert azt rögtön felfedeztem, hogy a név magyarosan cseng.

- Ki az az ember, és mit üzen? - bámultam Kubat arcába.

- Őt is azzal gyanúsítják mint engem, hogy részt vett a szeptember 11-i merénylet előkészítésében, mikor lánggal égett az égig érő két torony. Azt, üzeni, hogy viseljen gondot Lollira meg Dávidra.

Semmit nem értettem az egészből, de a lánggal égő két toronyról azonnal eszembe jutott a rejtélyes naplóbejegyzés.

- „Allah nevét ajkadra ne vedd, Allah képmását meg nem festheted, Allah hatalmas és dicső. Vesszenek mindenk, kik nem őt imádják, vesszenek a hitetlen kutyák! Lánggal ég, a poklok lángjával a torony, és füstje az egekig hatol Allah dicsőségére.“ Mégis te írtad a naplómba ezeket a sorokat, vagy ismered azt, aki beleírta?

- Nem én írtam, uram, és nem ismerem azt, aki tette - ingatta szomorúan a fejét Kubat.

Nem is vártam mást választ Kubattól mint ezt, s hogy a naplóbejegyzés nem tőle származik hihető is volt, hiszen Kubat akkor már fogságomban volt, mikor a megfejthetetlen mondatok a naplóba kerültek. Mindezt már akkor végiggondoltam, nem tudom, miért kérdeztem meg tőle ismét azt, amire józan észszel magam is tudtam a választ. Abban azonban most sem voltam bizonyos, hogy Kubat nem ismerte azt az embert, aki e sorokat papírra vetette.

- Ki az a Lolli és ki az a Dávid? - kérdeztem inkább, mivel láttam, hogy az előző kérdést nincs értelme tovább feszegetni, Kubat ugyanazt vallja, amit több évvel ezelőtt.

- Azt én nem tudhatom, uram, úgy gondoltam, azt már kegyelmességed tudni fogja. Én csak átadtam az üzenetet, mert megkértek rá.

Fel-alá kezdtem járkalni a szobában, az ör nyugtalanul benézett, segíthet-e valamiben, de kiküldtem.

- Miért csak most mondd el mindezt? - kérdeztem végül, mert valamit kérdezni kellett, pedig tudtam, bármit is kérdezek, aligha kerülök közelebb e zavaros történet megfajtéséhez.

- Mert engem, uram, semmire nem lehet kényszeríteni - felelte egyszerűen.

- Miért éppen most döntöttél úgy, hogy mindezt elmondod nekem?

- Mindenkor Allah parancsát követem, uram - válaszolta Kubat, és karjait a mellén keresztbe téve háromszor meghajolt Mekka felé.

- Most is Allah parancsolta, hogy szólj velem?

- Ő, uram, az egyetlen isten, ő parancsolta, mert nincsen más isten, csak Allah.

Kubatot hallgatva azt latolgattam, vajon örültem van-e dolgom csupán, vagy valaki nagyon ravasz csapdát eszelt ki számomra. Ha azonban az utóbbiról van szó, nem volt világos, miért éppen ezt a módszert választja. A Frigyes Vilmoshoz fűző családi kötelékek, s a barandenburgi fejedelem, valamint a Habsburg ház között erősödő szövetség miatt arra gyanakodtam, hogy a bécsi udvarnál fény derült magyar kapcsolataimra, s az udvar ennyi év után is arra kíváncsi, vajon volt-e közöm Wesselényi mozgalmához. Ennek leleplezése talán Kubat feladata, aki talán nem is török, hanem osztrák kém. Elhatároztam, hogy kiugratom a nyulat a bokorból, és magamnál tartom Kubatot, míg teljes bizonyosságot nem szerzek.

A fogoly tekintetét szüntelen rajtam tartva némán állt előttem koszos, sárga ruházatában.

- Azt mondtad, valakik fogva tartottak. Megszöktél tőlük?

- Nem szöktem meg, uram.

- Elengedtek?

- Nem engedtek el...

- Akkor hogy kerültél ide?

- Arra nem emlékszem, uram.

Kubat válaszaival egyre kevésbé tudtam mit kezdeni. Gondolkoznom kellett, egyedül akartam maradni.

- Nincs más mondanivalód?  
- Nincsen, uram.  
- Vezessétek el! - szóltam ki az őrnek, és megparancsoltam, hogy a föld alatti vizes cellából a toronyban lévő tömlőben helyezték el. Megtiltottam továbbá, hogy kínozzák vagy verjék, s elrendeltem, hogy tiszta ruhát és rendes ellátást kapjon. Félttem Kubattól."

Zavarba hozott amit olvastam, s még inkább elbizonytalanított. Mi a fehér ruhások célja egy olyan írással, ami egyértelmű hamisítvány? Eszembe jutott Allwoodnak egy korábbi futólagos megjegyzése. Az egyik kihallgatáson felvetette, hogy Henrik naplója talán valamiféle kódolt üzenetet tartalmaz, ami a szeptember 11-i eseményekkel van összefüggésben, hogy a munka talán nem is a XVII. századból származik. Ezt a nevetséges állítást én akkor természetesen megcáfoltam, s Allwood sem hozta fel többé a dolgot. Ha most én is azt állítanám, hogy amit olvastam, nem Henrik korából származik, csak fogva tartóim alá adnék lovat. Ebben a helyzetben nem sokat segített volna az arról szóló vita, vajon a naplónak melyik része hamisítvány és melyik nem. – Ez lesz hát a csapda-gondoltam, s egyre inkább úgy láttam, hogy a fehér ruhások célja az, hogy önmagam számára is nevetségessé váljak, mikor mindezt felismerem. Nevetségessé, majd pedig tehetetlenné és kiszolgáltatottá mikor ráébredek, semmiféle racionális érv nem segíthet ki irracionális helyzetemből. Ennél cinikusabb módot megtöressemre ki sem eszelhetek volna. Egyre jobban félttem attól, hogy csakugyan elfogadom mindazt, ami irracionális és képtelen, hogy a világ valóban egy irracionális renndhez igazodik a virtuális idő megjelenése óta.

Ezt az érzést látszott megerősíteni az, hogy különös módon egyre jobban azonosultam Henrikkel. Miután többször is elolvastam e két naplórészletet, azon kaptam magam, hogy egyre kevésbé foglalkoztat a kérdés, vajon a naplónak melyik része valódi és melyik nem, hanem a munkát teljes egésznek elfogadva egyre inkább elhiszem mindazt amit olvasok; hogy Kubat citromsárga kezeslábban került a herceg fogságába, hogy fehér ruhások tartották fogva őt is, akár csak a másik Kubatot és engem is, sőt Henrik megdöbbenésével döbbsentem meg azon, hogy Lollit és Dávidot én, Bende Antal, Henrik gondjaira bízom. Bende Antal egyre távolodott, s egyre jobban zsigereimbe hatolt Henrik; az ő Kubattal szemben érzett tanácstalansága, az ő találkozása az irracionálissal és az ő rettegése. Ugyanakkor amiből Henrik semmit nem értett, a fehér kezeslábast viselő fogva tartók, a sárga kezeslábba bűjtött fogoly, a Lolli és a Dávid nevek, s Bende Antalé, a lánggal égő két torony, a szeptember 11-i merénylet, - számomra mind pusztá tények voltak, s a lehető legracionálisabb valóság.

Összecsaptak fejem fölött a hullámok. A végén úgy próbáltam Henrik bőréből menekülni, hogy az elejétől kezdtem olvasni a naplót. Azt gondoltam, úgy tudom legjobban eltávolítani magamtól a szász herceg alakját, ha minél többet tudok meg róla. Azt reméltem, hogy az így szerzett tárgyilagosságot vezetnek vissza a magam valóságához. Akármi is volt a fehér ruhások célja Henrik hamisított és valós naplójával, azáltal, hogy a napló a köztünk folyó játszmát irracionális síkra terelte, én még kiszolgáltatottabb helyzetbe kerültem.



## Lipcsey Emőke

### Magamról

Hogyan találjuk meg önmagunkat és feladatunkat e világban? Mennyire alakít minket a sorsunk, illetve milyen mértékben alakíthatjuk mi a sorsunkat? Minden ember élete végső fokon erről szól. A pusztán önéletrajzi adatok csupán útközben elszórt jelek.

Ilyenek például, hogy Budapesten születtem, magyar-történelem szakos diplomát szereztem és zenei képzést is kaptam. 1984 óta Svédországban élek. Számítógép-nyelvészeti, további zenei-és irodalmi tanulmányokat folytattam Svédországban és Franciaországban.

Képverseket, verseket, szövegirodalmi alkotásokat publikáltam, számítógépes hang-kép-vers művekkel kísérleteztem, újabban regényírással foglalkozom.

Képverseimmel önálló és csoportos kiállításokon vettem részt Magyarországon, Franciaországban, Svédországban és az Egyesült Államokban. Évekig egyházi orgonistaként dolgoztam. Politikai, közéleti és kulturális témájú cikkeim a *Heti Válaszban*, a *Magyar Nemzetben* és a *Nagyításban* jelennek/jelentek meg. *Sziklarajzok* című kötetem a Magyar Műhely jelentette meg 1999-ben. Első regényem a 2009-es Ünnepi Könyvhétre jelent meg Budapesten *Ördöghinta* címmel a Kortárs kiadó gondozásában. *Taurus blogja* című regényemet a Helikon kiadó adta ki 2011-ben.

Az igazi önéletrajz ami valójában engem jelent, azonban belül zajlik. Kívül a globalizálódó, a növekedés hitvallását valló világ, belül önmagam. Az önéletrajzi adatok pedig a kettő között zajló sakkjátszma mások számára is látható lépései.

De az is rólam szól például, hogy szeretek a még mindig melengető őszi napfényben Budapesten kószálni, mikor aranyos pára ül a város felett, hogy szeretek beülni a kedvenc kávézómba, miközben megszólal a szemközti templom harangja, hogy igazából mégis csak nyári ruhában szeretek járni mert úgy könnyűnek érzem magam, hogy utálok futni, viszont szívesen úszom, hogy a jó barátok és a család sokat jelentenek számomra. Az is rólam szól, hogy akárhogy is próbálom megérteni azt, ami körülvesz, egyre kevésbé értem. Talán ezért fontos számomra az írás. Írás közben kitárul az, amit jó lenne megérteni.